

1. Argibide orokorrak

Biztanleria (2017):	5.178
Zabalera:	217,36 km ²
Nafarroa2000 zer eskualdetakoa:	Nafarroako Eki-erdialdea (ikus mapa)
Udalerriak:	Artajona, Berbinzana, Larraza, Miranda de Arga

2. Komunitatea eta osasuna

Artaxoako eskualde oinarrizkoko biztanleriaren piramideak erraboi itxura du; 35etik 60 urte bitarteko biztanleak dira nagusi, eta maskulinizatua dago tarteko adinetan. Artaxoako eskualde oinarrizkoa da jaiotza tasa (%12,1), 14-19 urteko amak dituzten jaiaberrien tasa (%9,8), zahartzarako mendekotasun indizea (%37,8) eta bakarrik bizi diren 80 urte edo gehiagoko emakumezkoen etxeen portzentajea (%44,2) handienak dituztenetarik.

Artaxoakoa dago emaitza hoberenak agertzen dituzten eskualde oinarrizkoen %25en artean, diabetesa diagnostikatua duten pertsonen prebalentziari dagokionez (%5,0), urteko kontrol erregistratua duten hipertentsiodunen portzentajeari dagokionez (%76,1) eta emakumezko (86,6 urte) nahiz gizonezko (80,7 urte) jaiaberrien bizi itxaropenari dagokionez. Kontrara, emaitza okerrenak agertzen dituzten eskualde oinarrizkoen %25en artean dago haurren obesitatearen prebalentziari dagokionez (%5,1) eta emakumezkoen eta gizonezkoen antsiolitiko eta

antidepresiboen kontsumoari dagokionez (%21,2 eta %12,5, hurrenez hurren), izanik azken hori Nafarroako daturik okerrena.

Nafarroa2000 zonifikazioan Artaxoako eskualde oinarrizkoa, nagusiki, Nafarroako Eki-erdialdean baitago, aurrekoek gain, ondoko orrialdeko irudian agertzen dira Nafarroako Eki-erdialdeari dagozkion adierazleak, bizimoduei, enpleguari eta ikasketa mailari buruzko inkestetatik atereak. Horien arabera, eskualdeko gazteen %39,1ek diote alkohol kontsumo intentsiboak egiten dituztela (binge drinking) eta %24,3k kontsumitzen dute tabakoa egunero.

3. Osasunerako baliabideak

Komunitatean osasunerako aktiboak daude, hay da, Osasuna eta ongizatea mantentzeko eta sortzeko pertsonak, komunitateek eta herriek duten gaitasuna indartzen ahal duten baliabideak (salutogenesis).

[-> Ikus eskualdeko aktiboaren mapa](#)

4. Adierazleen laburpena

Ondoko irudian agertzen dira, adierzle sorta baterako, eskualdeko balioak (puntu gorria) Nafarroako batez bestekoaren aldean (barra bertikala) eta Nafarroako eskualde oinarrizkoen multzoaren aldera. ADierazleen deskribapen zehatzagorik nahi izanes gero ikus daitezke haien [banakako fitxak](#), behatokiaren webgunean.

Grupo	Indicador	Periodo	Nº casos		Valor		Media		Peor	Mejor
			Zona	Zona	Zona	Navarra	Peor			
Faktore soziodemografikoak	1. Jaiotza tasa	2015	63	12,1	9,4	3,7		27,0		
	2. 14-19 urteko ama duten jaioberriak	2011-2015	7	9,8	5,4	16,7		0,0		
	3. Gehienez ere lehen mailako ikasketak dituzten gazteak #	2011	115	7,1	9,2	15,7		6,7		
	4. Langabezia tasa #	2016	-	11,1	12,5	14,5		7,9		
	5. Muturreko pobrezia arriskuaren tasa	2015	-	8,3	8,8	16,6		4,7		
	6. Zahartzaroko mendekotasun indizea	2016	1.227	37,8	29,5	63,9		2,7		
	7. Bakarrik bizi diren > 80 urteko emakumezkoen etxeak	2016	-	44,2	39,0	49,1		15,8		
	8. Bakarrik bizi diren > 80 urteko gizonezkoen etxeak	2016	-	18,6	19,1	35,1		10,3		
Bizimoduak	9. Partez edo guztiz amagandik edoskitzen duten 6 hilabeteko	2015	38	63,2	61,2	44,4	80,0			
	10. Sedentarisinoa gazteetan (14-29 urte) #	2013	14	22,5	20,2	27,5	16,0			
	11. Alkoholaren kontsumo intentsiboa gazteetan (14-29 urte) #	2013	28	39,1	37,8	45,1	28,2			
	12. Tabakoaren kontsumoa gazteetan (14-29 urte) #	2013	17	24,3	22,6	28,4	19,6			
	13. Tabakoaren eguneroko kontsumoa #	2012	35	22,5	20,5	25,0	19,2			
	14. Antsiolitikoen eta antidepressiboen kontsumoa emakumezkoetan	2016	594	21,2 *	17,7	21,9	11,7			
	15. Antsiolitikoen eta antidepressiboen kontsumoa gizonezkoetan	2016	336	12,5 *	8,6	12,5	7,3			
Gaixotze-tasa	16. Haurren obesitatearen prebalentzia (0-5 urte)	2015	15	5,1	4,3	8,7	2,0			
	17. Diabetesa diagnostikaturiko pertsonen prebalentzia	2017	281	5,7 *	7,1	9,0	4,6			
Osasun Sistema	18. HbA1c-ren neurketa duten diabetikoak	2016	201	67,4	67,8	47,4	94,2			
	19. TA-ren neurketa duten hipertentsioak	2016	629	75,1 *	65,4	49,9	90,7			
Heriotza-tasa	20. Emakumezkoen bizi-itxaropena jaiotzean	2008-2015	-	86,6	86,2	83,6	87,6			
	21. Gizonezkoen bizi-itxaropena jaiotzean	2008-2015	-	79,8	80,1	78,0	84,1			

Adierazleen iturria: 1-2: Bizt. Mugimendu Nat.; 3: Zentsua; 4: Bizt. Aktiboaren Ink.; 5: Errenta Estat.; 6-8: Errolda; 10-12: Naf. Gazteen Ink.; 13: Bizi-Baldintzen Ink.; 14-15: Botika Prest.; 9, 16-19: Oin.Osasun Lag.; 20-21: Naf. Osasun Pub. eta Lan Osas. Inst.

Nafarroako Eki-erdialdeko adierazleak, Nafarroa 2000 zonifikazioaren arabera (NEI). Irudian adierazten diren balioen kopurua: 7 balio, 3, 4 eta 13. adierazleetan; 6 balio, 10-12. adierazleetan.

* Nabarmen desberdinak ($p < 0,05$) Nafarroako emaitzatik (bizimoduaren, gaixotze-tasaren, osasun sistemaren eta heriotza-tasaren adierazleetarako egindako kontrastea). **1.** Jaiotze-tasa gordina (%); **2.** Urteko ugalkortasun-tasa berariazkoa (%) 14-19 urteko ametan; **3.** 2. graduako ikasketak burutu ez dituzten 20-24 urteko gazteen %; **4.** Langabetuen % biztanleria aktiboaren aldean, 4 hiruhilekoko batez bestekoa; **5.** Etxeko guztien errentaren baturak pobrezia atalasetik behera egiten duenean, halako etxeetan bizi diren pertsonen % (kontsumo unitate bakoitzeko urteko diru-sarreraren medianaren %30, pertsonen banaketa hartuta. Pobrezia atalasea, 2015ean: 5150 €); **6.** ≥ 65 urteko pertsonen %, 15-64 urteko pertsona guztien aldera; **7 eta 8.** Bakarrik bizi diren ≥ 80 urteko pertsonen %, adin horretan familiaren etxebizitzetan bizi diren guztien aldean; **9.** 170-190 egunetara partez edo osotara amagandik edoskitzen duten bularreko haurren %; **10.** Ohiko jardueran nahiz aisialdian jarduera fisiko urria edo batere egiten ez duten 14 – 29 urteko gazteen %; **11.** Azken 30 eguneko kontsumo trinkoa edo betekada (*binge drinking*) egin duten 14-29 urteko gazteen % (4 EUE edo gehiago emakumeen artean, eta 5 EUE edo gehiago gizonezkoen artean, bi orduz); **12.** Eguneroko tabakoa kontsumitzen duten 14-29 urteko gazteen %; **13.** Eguneroko tabakoa kontsumitzen duten ≥ 15 urteko pertsonen %; **14 eta 15.** Azken urtean, talde hauetarikoren bateko 3 ontzi gutxienez kontsumitu dituzten pertsonen tasa doitu: N50B antsiolitikoak, N05C hipnotikoak eta lasaigarriak eta/edo N06A antidepressiboak (T. gordina: emakumezkoak 25,0 eta gizonezkoak 13,3); **16.** Obesitatearen prebalentzia doitu 0 - 5 urteko biztanlerian, OMEak haurren hazkunderako dituen patroien arabera definiturik (z-score ≥ +2); **17.** 2 motako diabetesa duten ≥ 20 urteko pertsonen prebalentzia doitu (T. gordina: 7,0); **18.** 2 motako diabetesa izanik, azken urtean hemoglobina glikosilatua neurketa (HbA1c) izan duen biztanleriaren %; **19.** Azken urtean hipertentsioa diagnostikatu eta tentsio arteriala neurtu zaion biztanleriaren %; **20 eta 21.** Pertsona bat egungo heriotzatasen arabera ustez biziko den batez besteko urte kopurua.